

kal díszített kert tele volt ünneplő közönséggel. Koltai Pál elnök megnyitó beszéde után Tompa Antal mondott ünnepi beszédet. — *Cegléről* írják: Kossuth Lajos születésnapja alkalmából a Kossuthszobrot szépszámu közönség jelenlétében megkoszorúzták. Az ünnepet a városi dalárda nyitotta meg, mely után Török Istvánné dr.-né szép beszéd kíséretében tette le a szoborra a ceglédi nők koszorúját. A közönség a Szózat és a Kossuth-nóta eléneklésével szétoszlott.

— **(A német trónörökös pár keletázsiai útja.)** Berlinből jelentik nekünk: A német trónörökös pár keletázsiai utazásáról a következő részleteket jelentik: A trónörökös pár utazásának első részét tizenegy személyével és pedig kilenc férfitől és két nőből álló kíséretével és szolgálómányával egy birodalmi postagőzönsön fogja megtenni. A trónörökös né Ceilonból kíséretével egy Lloyd-gőzönsön visszautazik, a trónörökös pedig Ceilonból Bombaiba megy és több hetet tölt Indiában. Az utazás második részét a trónörökös a Gneisenau páncélos cirkálóhajón fogja megtenni és Jáván át Hongkongba és a kínai partvidékre fog menni és Japánországot is meg fogja látogatni. A trónörökösnek már újévkor Potsdamban lesz, míg ellenben a trónörökös csak a jövő évi májusban érkezik vissza. Utján csak három tiszt, egy udvari orvos, Breutler követségi tanácsos és Fink von Finkenstein gróf fogja kísérni.

— **(A kalocsai érsek betegsége.)** Kalocsáról jelentik: Városvy érsek a tegnapi napot aránylag jól töltötte és a nap folyamán több fontos, hivatalos ügyet is elintézt. Estefelé újabb asztmatikus roham lepte meg, mire éjjel morfiumpinjekciót kapott. Éjjel két órakeresztig aludt és nyugodtan aludt reggel félnyolc óráig. Reggelje után magához hívatta hozzátartozóit és állandó környezetének tagjait, mindenkitől külön-külön elbucszott, mindenkinek személyes körülményeire is kiterjedő atyai jó tanácsokat adott és intézkedést tervezése dolgában is. A mikor környezetét környezni látta, vigasztalta a jelenlévőket, s így szólt: „A halál csak annak borzasztó, a ki nem foglalkozott vele. A halál csak a boldogabb élet kapuja. A más világon viszontlátjuk egymást.”

— **(A budapesti egyetem földrajzi tanzéke.)** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, mint értesülünk, kinevezte Czirbusz Géza dr., piarista tanárt. A földrajzi katedra, melyet előbb Lóczy Lajos töltött be, már két év óta üres volt és betöltése nem kis nehézséggel járt. Az egyetem filozófiai fakultása eleintén a mellett volt, hogy e katedrára meghívja Csánki Dezső országos levéltárost, a ki azonban nem akarta mai állását az egyetemi katedrával fölcserélni. Pályázó csak kettő volt a földrajzi tanszékre: Czirbusz Géza és Cholnoky Jenő, a ki most a kolozsvári egyetem tanára. A fakultás első helyen Czirbuszt jelölte, második helyen Cholnokyt, az egyetemi tanács azonban a sorrendet megfordítva, Cholnokyt jelölte első helyen. A miniszter a fakultás javaslatát fogadta el és így Czirbusz lett a budapesti egyetemen a leíró földrajz tanára. Czirbusz most 57 éves ember, ez idő szerint, úgy halljuk, a nagybecskereki gimnázium tanára. Fiatal korában gyakornok volt a nemzeti múzeumban, majd a piarista rendbe lépett s több piarista gimnáziumban tanít már harmincöt esztendő óta. Legnagyobb munkája a Balbi-féle egyetemes földrajz magyar kiadása, melyet teljesen átdolgozott és lényegesen megjavított.

— **(A X. katolikus nagygyűlés.)** Bornemíza Tibor dr. szatmári püspök levélben értesítette a Katolikus Szövetség elnökségét, hogy a X. katolikus nagygyűlés védői tisztét elfogadja; Sághy Gyula dr., az egyetem prorektora pedig a diszelnökséget fogadta el.

— **(A monakói trónörökös.)** Párisból jelentik nekünk: A Lanterne a monakói állapotokkal foglalkozik. Egy monakói bizottság szerencsekívánó levelet küldött Lajos herceg trónörökösnek, a ki erre a levélre a többi közt a következőket felelte:

— Remélhetem-e, hogy a bizottság és elnöke minden lehető el fog követni, hogy még ezen a télen ama tanácsadók ellenére, a kik a fejedelmet környékezik, hazámba visszatérhessek?

A Lanterne azt írja, hogy az Albert fejedelem és Lajos herceg között évek óta mindjobban elmérgesedett viszálkodásnak a trónörökös liberális meggyőződése az oka. A herceg minden alkalommal követeli, hogy a nép által évek óta kívánt liberális intézményeket életbe léptessék. A nép elégedetlensége már oly fokot ért el, hogy a válság erőszakos meg-

oldása minden pillanatban várható és könnyen megtörténhetik, hogy a mostani uralkodót egyszerűen letessék trónjáról. Ennek a megoldásnak az volna természetesen megoldása, hogy francia protektorátus alatt kiküldtánák a monakói köztársaságot. Magától értődik, hogy a kaszinó még bizonyos ideig fennállana, úgy hogy az államforma megváltoztatásával semmiféle érdeket sem sértenének meg.

— **(Házasság.)** Hidegkuti Steinbach Ervin és Balázs Angi szeptember 24-én, szombaton délben 12 és fél órakeresztig tartják esküvőjüket a Jézus Szent Szíve-templomban.

— **Lendwirth Henrik** eljegyezte **Dik Rózsikát** Erzsébetfalván.

— **(György herceg.)** Belgrádból jelentik nekünk: Alig érkezett vissza György herceg hosszabb külföldi tartózkodásából, máris meggyült a baj vele. A kormány a herceget Belgrádtól távol akarja tartani, miért is kinevezte Csacsakra helyőrségi parancsnoknak századosi ranggal. A herceg azonban, a kinek holnap kellene Csacsakra utaznia, vonakodik új állását elfoglalni s elhatározta, hogy Belgrádban marad. Lakását mindenki előtt elzárta. Általános kíváncsiság várja most, hogy a herceg a kormány rendeletével szemben keresztül bírja-e vinni elhatározását. A király a herceg pártján van, mert a belgrádi orvosok segítségét akarja igénybe venni fia számára, míg a kormány, főképpen pedig Pasic miniszterelnök, fél György herceg agitációjától. Több neves politikus és jogász úgy vélekedik, hogy György herceg lemondása, valamint Sándor hercegnek trónörökössé való emelése ellenkezik az alkotmányos törvényekkel. Az új radikális, kormánypárti, Dvedni list támogatást intéz György herceg ellen, mert ellenkezik a kormány rendeletével. Azt mondja a lap, hogy ez a szerencsétlen ifjú hibát hibára halmoz s magát is, és a dinasztia is szerencsétlenségbe dönti, az országra pedig vézetes kárt hozhat.

— **(Béke a déli vasuton.)** Bécsből jelentik: A déli vasuti alkalmazottak az igazgatóság koncesszióit kielégítőknak tartják és elfogadták. A normális munkát a múlt éjjel az összes állomásokon megkezdték.

— **(A karapanosai vadászat eredménye.)** A bélyei uradalom karapanosai erdőbirtokán lefolyt három napos vadászat eredménye a következő volt:

Szeptember 6-án Vilmos császár Kisközegen át délután 3 óra 30 perckor Karapanosra érkezett és még ugyanazon este rövid cserkészést végzett Kisknicában, a mely alkalommal egy tizenhét és egy tizenhat agancsos szarvast terített le. A második cserkészés 17-én reggel Gladaricában egy tizenhat agancsos föl kutatására irányult, de nem járt eredménnyel. A golyó ugyan találta a szarvast, de kissé magasan. A szarvas lebukott, rövidesen azonban ismét fölemelkedett és elmenekült, felkutatása pedig nem sikerült. A szarvast csak 19-én este terítette le véletlenül Izabella királyi hercegnő. Szeptember 17-én este Vilmos császár egy igen tekintélyes tizenhét agancsos és egy hatalmas 12 agancsos lőtt Tapiszónál. Utóbbi a sötétség miatt csak másnap kutatták föl és alig kétszáz lépésnyire a halálos sebesülés helyétől találták holtan. Szeptember 18-án reggel Blazovicében volt a cserkészés, a hol a német császár egy derék, szép koronájú husz agancsos lőtt, majd Knezovában egy pompás tizenhét agancsos, melynek hosszú és erős agancsnyulványai voltak, terített le, utóbbi mintegy kétszázötven méter távolságból, kitűnően irányított lövéssel. Szeptember 18-án este ő felsége ismét Blazovicében cserkészett és kétszázhatvan lépés távolságból fejedelmi tizenhat agancsos terített le. A két utolsó cserkészés, 19-én reggel és este egy hatalmas tizenhat agancsosnak szólt. Sajnos, ő felségének ez alkalommal kevés vadászserencséje volt. A reggeli cserkészés alkalmával ugyan egy szép tizenhat agancsos került terítékre, de nem a keresett hatalmas szarvas, mely valószínűleg a reggeli cserkészéstől nyugtalanítva, délután nem jelentkezett úgy, hogy a cserkészés tulajdonképpen eredménytelen maradt. Izabella királyi hercegnőre ezen az estén ritka vadászserencse mosolygott. A hercegnő röviddel az elutazás előtt cserkészésen volt Gladaricában, a hol Szent Hubertus a Vilmos császár által 17-én reggel megsebesített beteg szarvast vette puskáscsővé elé. A szarvast a hercegnő jó irányított lövéssel leterítette és konstatálható volt, hogy ősszarvas a szónak valódi értelmében mind a test erejét, mind pedig a hatalmas agancságot tekintve. Olyan példány volt, a mely minden eddig látottat fölülmul és a minőt valószínűleg igen hosszú ideig nem fognak találni. Ez az esemény természetesen általános, nagy örömet keltett és ő felsége a fenségek kíséretében nyolc órakeresztig Orlicinből a legjobb hangulatban utazott Kisközegre. Ott ő felsége felszállt a Bécsbe menő udvari vonatra. A fenségek

hajón Budapestig és innen vasuton Bécsbe utaztak. Ezenfelül Plessen főhadsegöd négy szarvast Mogyórosón, Eulenburg gróf főudvarnagy egy szarvast Knicában terített le.

— **(Lajos Viktor herceg automobilkalandja.)** Meránból jelentik nekünk: Lajos Viktor királyi herceg ma délben egészen váratlanul megszakította meráni tartózkodását és Szalzburgba utazott. Elutazásának oka valószínűleg automobilkalandja volt. A királyi herceg ugyanis a tilalom ellenére fölhatott a Karerseehez vivő uton.

— **(Honvédszár-önkéntesek tisztviszsgálója.)** A m. kir. honvéd lovasszár-önkéntesek tisztviszsgálója Budapestén a honvéd központi lovasiskolában. A vizsgabizottság elnöke Francich-Szabó ezredes, a 2. honvéd-lovasdandár parancsnoka volt, tagjai: Kralovanszky alezredes, Spaitz és Rubint őrnagyok és Kraybig százados. A vizsgára tizenkilenc önkéntes jelentkezett, kik közül jeles eredménnyel végzett 14, megfelelő eredménnyel 5. Virányi őrnagy iskola-parancsnok és a melléje beosztott Deschán főhadnagy érdeme elsősorban, hogy az iskola ily szép sikert tudott fölmutatni 74 százalékos jeles vizsgaeredményével.

— **(A belga királyi pár Bécsben.)** Brüsszelből jelentik nekünk: A királyi pár Jungblut tábornokkal, Merode gróf palotamarsallal és nagyobb kísérettel október 2-án utazik Bécsbe, a hol ötödikéig marad mint a király vendége.

— **(A pörös hitbizomány)** című minapi hírünkben a többi közt ezt írtuk: „A pörri Pálffy József gróf ügyvédjének irodavezetője a sajtót úgy informálta, hogy a hitbizományi pör aktái Trencsén és Pozsony között egy vasuti kocsiiban elétek.” Erre vonatkozóan ma a következő sorokat kaptuk: Pálffy József gróf ügyvédjének az irodavezetője én vagyok, és így a napi hír másra nem vonatkozhatik. De a hírek reám vonatkozó része nem felel meg a valóságnak és nyilvánvalóan tévedésből eredhet. A valóság az, hogy a mikor két újságíró annak idején nálam járt és kérdezte, igaz-e, hogy az akták a vonaton elétek, én azt mondtam, hogy erről nekünk, mint közvetlenül érdekelt feleknek tudnunk kellene, de nem tudunk róla, s azért nem is tartom komolynak. 1910 május hónap 10-én pedig már jelent főnökömnek, Kollár Lajos ügyvédnek nyilatkozata is, a melyben Kollár ur elmondja, hogy az iratok elézésének a hírt hallván, azonnal távirati kérdést intézett pozsonyi helyetteséhez, és attól meg is kapta a feleletet, hogy a lapoknak az elégett iratokra vonatkozó híre nem felel meg a valóságnak. A sajtót tehát én nem informálhattam, de nem is informáltam úgy, a hogy a napihír mondja. Bartha Oszkár.

— **(Az orosz kormány a német újságok ellen.)** Pétervárról jelentik nekünk: A kormány megtiltotta a Frankfurter Zeitung behozatalát és legközelebb még több más német újság ellen is hasonló intézkedést fog tenni. A kormány eddig beérte azzal, hogy a külföldi újságoknak Oroszországra vonatkozó cikkeket nyomdafestékekkel bekente, vagy egyszerűen kivágta.

— **(Iskolai hírek.)** A polgári iskolai tanítóképesítő vizsgálat október 6-án, 7-én és 8-án lesz. A kiknek a vizsgálat letévesére joguk van, október elsejéig jelentkezhetnek írásban a pedagógium igazgatóságánál. A későbbi jelentkezést nem veszik figyelembe. — A skóti református iskolában (VI. ker., Vörösmarty-utca 49. szám.) a felnőttek angol nyelvű kurzusa október elején kezdődik. Jelentkezni szeptember utolsó hetében lehet délután 2—3, és 5—7 óráig.

— **(A rottenmani katasztrófa.)** Arról a borzalmas vasuti katasztrófáról, a mely tegnap hajnalban az osztrák államvasutak Rottenman állomásán történt, újabb a következő részleteket jelenti egy rottenmani távirat: A katasztrófa áldozatainak száma kilenc, mert Götz és Karl, a két bécsi postai alkalmazott sérülései föltétlenül halálosak. Ez a két ember a postakocsiban a küldemények szétosztásával foglalkozott, a mikor a katasztrófa történt. Az összeütkezés ereje folytán a podgyászokosi mögé besorozott postakocsi annyira összenyomódott, mint egy skatulya. Götz és Karl súlyos belső sérüléseket, azonkívül láb- és kartörést szenvedtek. A sebesültek összes száma huszonnyolc, a kik közül huszan zuzódást szenvedtek, vagy az ütődéstől dagadt meg egyik-másik testrészük. A mai nap folyamán sokan jelentették be igényüket a kártérítésre. A kincstár kára, a melyet a katasztrófa okozott, több millióra tehető. Az összeütkezés helyén átszállással tartják fenn a forgalmat. Az osztrák államvasutak vezérigazgatósága vizsgálatra kiküldött tisztviselőitől megkapta a távirati jelentést. E jelentésből kitűnik, hogy a trieszti gyorsvonat a rottenmani állomáson, a hol